

Beleidsplan Gladheidbestrijding 2019 – 2024

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Beleid	4
3	Verantwoordelijkheden en proces	9
4	Communicatie en participatie	11
5	Consequenties	12

1 Inleiding

In de planperiode 2013 tot 2018 zijn grote stappen gezet in de gladheidbestrijding. Als een van de weinige gemeenten in Nederland voeren we volledige regie over de gladheidbestrijding. Dit houdt in dat niet alleen de gladheidbestrijding door een derde partij wordt uitgevoerd maar dat deze ook verantwoordelijk is voor het in te zetten materieel en de levering van het zout. Hiervoor is een meerjarig contract afgesloten met een derde partij waarmee de continuïteit wordt gewaarborgd en de kwaliteit wordt verhoogd. Ook zijn de kaders voor de gladheidbestrijding bepaald. Hierbij richt de gemeente zich op het algemeen belang ten aanzien van verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en bereikbaarheid. Als uitgangspunt is gehanteerd dat 90% van de bewoners binnen een straal van 350 meter vanaf zijn of haar woning binnen de bebouwde kom, een gestrooide route kan bereiken. Landelijk gezien is dit een algemeen aanvaarde afstand.

De periode 2013-2018 kenmerkte zich door relatief milde kwakkelwinters. In winters waar de temperatuur rond het vriespunt schommelt moet vaak worden gestrooid. Dit komt doordat het zout wegspoelt als sneeuw en ijs smelten. Naar verwachting zal dit beeld zich voortzetten in de planperiode 2019 tot 2024.

Dit beleidsplan is een actualisatie van het beleidsplan Gladheidsbestrijding 2013 - 2018.

Naast het zorgvuldig oppakken van de gemeentelijke verantwoordelijkheid is een beroep gedaan op de maatschappelijke verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de inwoners, ondernemers en instellingen, om zelf gladheid op eigen stoep en terrein te bestrijden. Deze verantwoordelijkheid is niet vastgelegd in de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV). De keuze voor het niet kunnen en willen handhaven van deze regel was daarbij bepalend.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de kern van deze beleidsnota. Het beleid wordt geformuleerd in de vorm van de visie, de beleidsdoelen en de maatregelen. In hoofdstuk 3 zijn de verantwoordelijkheden van de gemeente, aannemer(s), inwoners en ondernemers en diverse instellingen beschreven. Hoofdstuk 4 gaat over burgerparticipatie en communicatie. In hoofdstuk 5 worden de consequenties aangegeven.

2 **Beleid**

2.1 **Huidig beleid**

Het onderhavige beleidsplan is een voortzetting van het beleid zoals vastgelegd in het beleidsdocument Gladheidbestrijding 2013-2018.

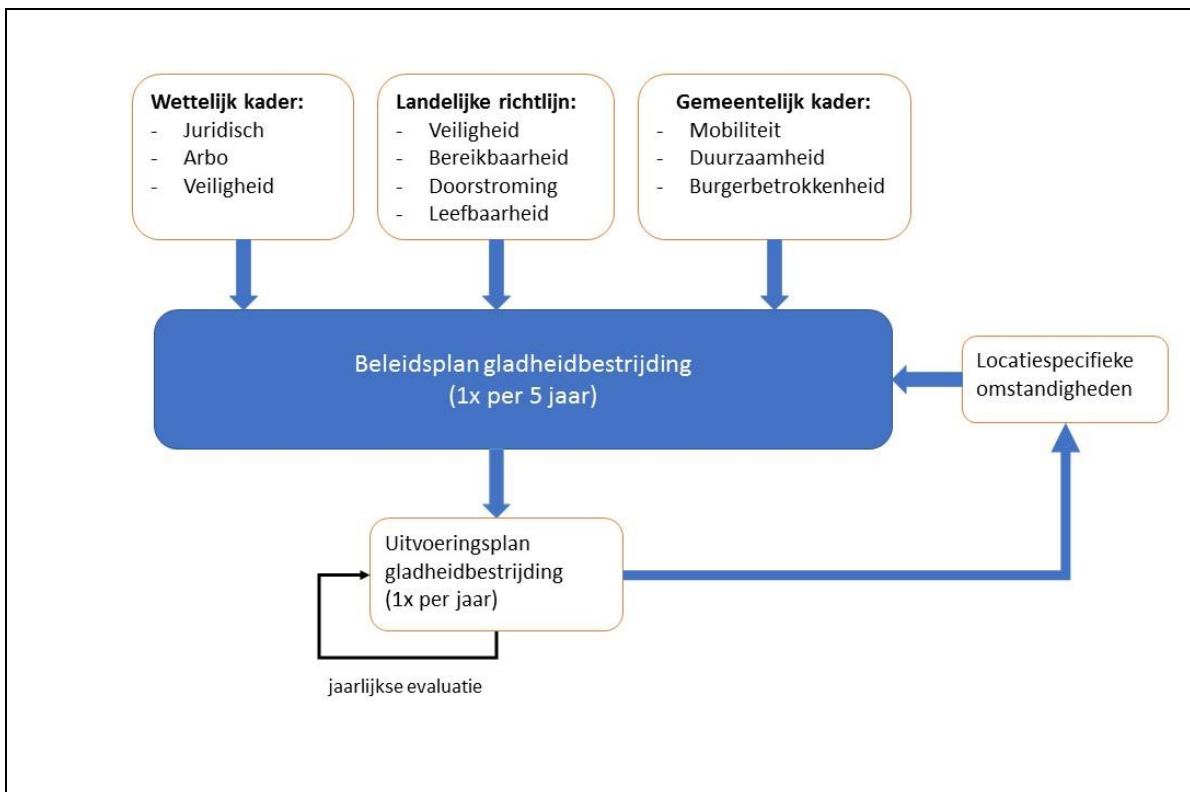
De algemene uitgangspunten van de gladheidbestrijding worden voor een periode van vijf jaar vastgelegd.

De gemeente stelt, op basis van de algemene uitgangspunten, het uitvoeringsplan op en de aannemer voert dit uit.

Dit uitvoeringsplan wordt na afloop van elke winterperiode geëvalueerd en daar waar nodig bijgesteld.

In afbeelding 1 zijn de processtappen schematisch weergegeven.

Afbeelding 1: Weergave beleidscyclus

2.1.1 Wettelijke kaders

Wegbeheerders in Nederland zijn niet rechtstreeks verplicht om gladheid te bestrijden, zie ook bijlage 1. Ze hebben wel een plicht, op grond van de wegenwet, om er voor te zorgen dat de weg in een goede staat verkeert.

Gladheid wordt echter in principe niet gezien als een gebrek aan de weg. Aansprakelijkheid hiervoor op basis van artikel 6:172 van het Burgerlijk Wetboek is dan ook vaak niet van toepassing. Een uitzondering hierop is bijvoorbeeld een brugdek dat snel bevroest terwijl de overige wegen (nog) niet bevroren zijn. Hier kan aansprakelijkheid bij de wegbeheerder liggen als de weggebruiker niet of onvoldoende gewaarschuwd wordt. De weggebruiker heeft de verplichting om zijn gedrag op de omstandigheden aan te passen, meestal is schade als gevolg van gladheid, zeker bij sneeuw, voor rekening van de veroorzaker omdat de weggebruikers rekening moeten houden met mogelijke gladheid.

Bij de uitvoering van werkzaamheden moet worden voldaan aan wetgeving ten aanzien van arbeidsomstandigheden (Arbo). Dat geldt niet alleen voor personeel maar ook voor het materieel.

2.1.2. Landelijke richtlijn

De stichting CROW is een kennispartner voor (decentrale) overheden, aannemers en adviesbureaus. Samen met het werkveld verzamelen, bundelen en duiden we kennis die praktisch toepasbaar is op vraagstukken van professionals, van beleid tot beheer. Dit gebeurt op non-profit basis, dus zonder winstoogmerk.

Op het gebied van gladheidbestrijding is de werkgroep Programmacommissie Gladheidbestrijding actief. Ze heeft tot doel om de gladheidbestrijding in Nederland op een nog hoger peil te krijgen. De weggebruiker staat in deze doelstelling centraal. Zo moet ook onder winterse omstandigheden een betrouwbaar en veilig netwerk worden aangeboden. Daarbij geldt natuurlijk wel dat dit voor maatschappelijk verantwoorde kosten en inzet van de wegbeheerder gerealiseerd moet worden. De commissie zet daarom in op nieuwe ontwikkelingen, maar ook op samenwerking tussen verschillende partijen en kennisoverdracht.

In publicatie 353 (15-5-2017) geeft het CROW aanbevelingen voor de organisatie en bestrijding van wintergladheid.

2.1.3 Gemeentelijk kader – visie gladheidbestrijding

Voor de gladheidbestrijding wordt aangehaakt op de Nota Mobiliteit Lelystad (2011). Voor het bewegen binnen Lelystad wordt uitgegaan van de kwaliteiten verkeersveiligheid (Hoe veilig is het om mij te verplaatsen in Lelystad?) en bereikbaarheid (Hoe goed kan ik ergens komen?). De kwaliteit leefbaarheid (hoe beperken we de overlast die mobiliteit veroorzaakt (luchtvervuiling, geluidsoverlast, ruimtebeslag?)) is voor de gladheidbestrijding minder van belang.

Op basis van de kwaliteiten wordt voor het optimaliseren van de uitvoering van de gladheidbestrijding aansluiting gezocht bij het ontwerp en inrichting van verkeersvoorzieningen in de openbare ruimte. Het technisch beperkt of omslachtig machinaal strooien van bepaalde voorzieningen zoals bruggen of (turbo)rotondes wordt afgewogen tegen andere keuzes (verkeerkundig of stedenbouwkundig).

Op het gebied van duurzaamheid is beperking van de milieubelasting door strooizoutgebruik (dat uitspoelt naar wegbermen of oppervlaktewater) een belangrijk aandachtspunt.

Burgerbetrokkenheid is ook voor gladheidbestrijding van belang, zoals staat verwoord in het raadsprogramma 2018-2022.

Bovenstaande kaders leiden tot de volgende hoofdpunten voor de gladheidbestrijding:

- Lelystad is (verkeers)veilig en bereikbaar.
Lelystad sluit hierbij aan op gestrooide wegen van buurgemeenten en provincie.
- Gladheidpreventie (voorkomen van gladheid door te strooien) in plaats van curatieve gladheidbestrijding (pas strooien als het glad is).
- Technieken en uitvoeringswijzen van gladheidbestrijding belasten het milieu zo min mogelijk.
- Een gestrooide route is bereikbaar binnen een straal van 350 meter van 90% van de woningen in Lelystad binnen de bebouwde kom en met uitzondering van woonbuurten met 'eigen wegen'.
Dit betekent expliciet dat er ook plekken zijn in de stad waar de gladheid niet wordt bestreden, zoals woonstraten en trottoirs. Hierover wordt duidelijk gecommuniceerd naar de weggebruiker.
- Er wordt van burgers, bedrijven en instellingen ook een bepaalde mate van zelfredzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid verwacht.

2.4 Beleidsdoelen

Om de boven beschreven visie voor gladheidbestrijding te verwezenlijken, zijn de volgende beleidsdoelen geformuleerd:

1. Op structurele en duurzame wijze voldoen aan de wettelijke zorgplicht om onder winterse omstandigheden de verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en bereikbaarheid binnen de gemeente op peil te houden.
2. Een brede en gedeelde verantwoordelijkheid in de samenleving bereiken voor gladheidbestrijding in de openbare ruimte. Daarbij wordt duidelijk gecommuniceerd wat de gemeente wel en niet doet. Bewoners, instellingen en ondernemers worden gestimuleerd om te participeren in gladheidbestrijding van openbare plekken waar de gemeente de gladheid niet bestrijdt, zoals trottoirs, winkelgebieden en schoolpleinen.

In paragraaf 2.5 worden per beleidsdoel de maatregelen geformuleerd.

2.5 Beleidsmaatregelen

De volgende maatregelen zijn bepaald om structureel en duurzaam te voldoen aan de zorgplicht voor gladheidbestrijding:

1. De coördinator bepaalt de gladheidbestrijdingsactie

De coördinator gladheidbestrijding van de gemeente Lelystad bepaalt de wijze van ingrijpen bij voorspelde of optredende gladheid. De coördinator beschikt over de juiste kennis, informatie en hulpmiddelen en maakt gebruik van lokale gladheidmeetsystemen aangevuld met meteorologische informatie van een weerbureau. Daar waar nodig wordt deze informatie getoetst en verder aangevuld met gegevens van andere wegbeheerders of eigen waarnemingen.

2. Uitgangspunten Gladheidbestrijding zijn bepaald

Preventieve strooiacties waar mogelijk, curatief waar nodig

Preventief strooien biedt namelijk meer veiligheid aan de weggebruikers. Ook vergt het minder strooiuren en kan worden volstaan met een lagere dosering van strooimiddelen. Bovendien kan het op verkeersluwe momenten worden uitgevoerd.

De strooiroutes zijn geprioriteerd

In volgorde van belangrijkheid:

- De ring en aanvoerwegen naar A6, N302, N307 en N309;
- Overige dreven, busroutes/wijkontsluitingswegen, busstation en keerlussen lijnbussen, toegangen naar gemeentelijke parkeergarages en grote parkeerterreinen, gebiedsontsluitingswegen en buitengebied;
- Fietsroutes naar middelbare scholen en station;
- Overige fietsroutes van het hoofdfietsroutenetwerk;
- Bushaltes;
- Aanvullende routes: vrijmaken van looproutes (wagenbreedte) in het stadshart, wijkwinkelcentra, rondom (basis)scholen, rondom zorginstellingen.

De opschaling van intensiteit is geformuleerd

De gladheidbestrijdingsacties gebeurt op de volgende wijze:

1. Strooiactie gevoelige locaties (preventief)
Bij een beperkte gladheid worden gevoelige locaties gestrooid (zoals stalen en composieten bruggen en wegdelen die gevoelig zijn voor bevriezing).
2. Beperkte strooiactie (preventief)
Bij aanhoudende gladheid worden aanvullend op de gevoelige locaties de fietsbruggen en fietsroutes gestrooid.
3. Basis strooiactie (preventief)
Als een groot deel van de wegen glad zal worden, wordt een basisactie uitgevoerd. De belangrijkste doorgaande wegen, busroutes/wijkontsluitingswegen, busstation, gebiedsontsluitingsweg buitengebied, toegang parkeergarages en grote gemeentelijke parkeerterreinen en fietspaden worden gestrooid. Ook bushaltes (de trap en het platform) worden gestrooid.
4. Basis strooiacties (curatief)
Bij aanhoudende sneeuwval is alleen strooien niet meer afdoende en wordt overgegaan tot het sneeuwruimen in combinatie met strooien. Omdat deze actie arbeidsintensiever is en het effect van het strooien sterk afhankelijk is van het aantal verkeersbewegingen kan het noodzakelijk zijn om de actie eerst alleen de rechterijstrook van de dreven uit te voeren.
5. Extra inzet (curatief)
Om opgehoopt sneeuw te verwijderen ten gunste van de verkeersdoorstroming op kruispunten en rotondes is de inzet van materieel (zoals tractoren en shovels) nodig.
6. Aanvullende strooiactie (curatief)
Indien de gladheid overdag aanhoudt, wordt het netwerk van gestrooide routes verfijnd. Aanvullend op de basisactie wordt aandacht gegeven aan de bereikbaarheid van delen van het winkelcentrum in het centrum, industriegebieden, wijkcentra en enkele toegangsstraten in woongebieden. In het uitvoeringsplan zijn de routes volgens deze uitgangspunten samengesteld en weergegeven.

3. Gladheidbestrijding meewegen bij planontwerp en planvoorbereiding

Bij de (her)inrichting van wegen, fietspaden, pleinen en andere plekken wordt rekening gehouden met gladheidbestrijding, zoals de toegankelijkheid en belastbaarheid (van bruggen) voor gladheidbestrijdingsvoertuigen, het vermijden van scherpe bochten in fietspaden en het (niet of anders) plaatsen van palen: beheerbewust ontwerp.

4. Duurzaamheid door minimale belasting van het milieu

Om de belasting voor het milieu te beperken maken we gebruik van de technische mogelijkheden om strooizoutdosering te optimaliseren. Vanuit dit oogpunt worden ook de mogelijkheden om gebruik te maken van pekewater in plaats van (nat)zout waar mogelijk

ingezet. Bij de aanbesteding van de gladheidbestrijding wordt de toepassing van deze technische mogelijkheden meegewogen in de gunning.

5. Inzicht in de gladheidbestrijding

Strooimanagementsystemen registreren per voertuig en per actie de uitgevoerde werkzaamheden. Deze informatie verbetert de controle op de uitvoering, het is een bewijsmiddel bij juridische geschillen en het maakt bijsturing op acties mogelijk.

De volgende beleidsmaatregelen worden getroffen om een brede en gedeelde verantwoordelijkheid in de samenleving te bereiken voor de gladheidbestrijding in de openbare ruimte.

1. Informeren van betrokkenen

De gemeente communiceert over de gladheidbestrijding door middel van persberichten en informatie op de website. Op deze wijze weten inwoners, ondernemers en instellingen wat zij van de gemeente kunnen verwachten en wat ze zelf kunnen doen. Er wordt al bij de start van het winterseizoen begonnen met de communicatie om alle partijen tijdig voor te bereiden en te betrekken. Tijdens het winterseizoen wordt gebruik gemaakt van social media zoals twitter en internet.

2. Geven van het goede voorbeeld

De gemeente geeft het goede voorbeeld door de toegang en de trottoirs voor gemeentelijke instellingen sneeuw- en ijsvrij te houden.

3. Correct afhandeling meldingen

De gemeente zorgt voor een klantvriendelijke opname en afhandeling van meldingen en klachten.

4. Gladheidbestrijding meenemen in gesprekken

In de reguliere contacten met bewoners en ondernemers over het beheer van de openbare ruimte wordt de aanpak van de gladheidbestrijding meegenomen.

5. IJs- en sneeuwvrij maken van de stoep is niet verplicht in de APV

In de APV wordt niet de regel opgenomen om de eigen stoep ijs- en sneeuwvrij te maken. Dit vanuit het oogpunt dat geen regels gesteld worden die niet gehandhaafd kunnen worden. Niet de gemeente als eigenaar en/of beheerder van de openbare ruimte en ook niet de aangrenzende bewoners zijn aansprakelijk voor eventuele gevolgen van gladheid op trottoirs, de individuele voetganger blijft in beginsel zelf (dus ook juridisch) verantwoordelijk.

6. Jaarlijkse evaluatie van het gladheidbestrijdingsseizoen

Jaarlijks wordt het voorbije winterseizoen geëvalueerd om verbeteringen voor een volgende winter te bepalen.

3 Verantwoordelijkheden en proces

3.1 Verantwoordelijkheden partijen

Gemeente Lelystad

De gemeente heeft als wegbeheerder een inspanningsverplichting om maatregelen te nemen om de gladheid van wegen te bestrijden. Van belang is dat het hierbij gaat om een inspanningsverplichting en niet om een resultaatverplichting. Er hoeft niet te worden gegarandeerd dat de weg altijd voldoende stroef is. Soms heeft de natuur nu eenmaal de overhand en de gemeente kan niet overal tegelijk aan gladheidbestrijding doen. Wanneer men de gemeente op haar inspanningsverplichting wil aanspreken, zal men voor de rechter moeten aantonen dat de gemeente zich onvoldoende heeft ingespannen. De gemeente heeft de vrijheid om te bepalen welke routes prioriteit hebben, op welke wijze gladheid wordt bestreden en welke middelen ze hiervoor wil inzetten. Met deze beleidsnota neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid om keuzes ten aanzien van prioritering en uitsluiting van wegen voor gladheidbestrijding vast te leggen en openbaar kenbaar te maken.

Een inspanningsverplichting is een contractuele verplichting om je ergens voor in te spannen. Dit komt veel voor in de dienstverlening en staat in schril contrast met een resultaatverplichting, die verplicht een resultaat te bereiken. Dit laatste ziet men meer in de handel in materiële producten. Inspanningsverplichtingen ziet men met name bij dienstverleningen waar een onzekerheidsmarge bestaat. Wanneer men iemand op een inspanningsverplichting wil aanspreken, zal men voor de rechter moeten aantonen dat iemand zich onvoldoende heeft ingespannen. Dit is moeilijker dan aan kunnen tonen dat een resultaat niet is bereikt (resultaatverplichting). Bij dit soort zaken zullen vakexperts moeten worden ingeschakeld.

De gladheidbestrijding loopt van 15 oktober tot 15 april op basis van een uitvoeringsplan. Na afloop van het gladheidseizoen wordt de uitvoering van de gladheidbestrijding geëvalueerd. Bijstellingen en aanpassingen worden in het uitvoeringsplan voor het nieuwe winterseizoen verwerkt.

Het college van B&W is verantwoordelijk voor de gladheidbestrijding in de openbare ruimte en daardoor ook formeel opdrachtgever aan de uitvoerende aannemer. Team Beheer Openbare Ruimte is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van de gladheidbestrijding, de bewaking van het budget en de ontwikkeling van het beleid. De gemeentelijke gladheidcoördinator is de centrale contactpersoon tussen de gemeentelijke organisatie en de aannemer.

Taken van de gemeentelijke gladheidcoördinator:

- Opdrachtgever voor uitvoering van gladheidbestrijdingsacties;
- Toetsen van uitvoering van de acties door de aannemer;
- Bepalen of er extra inzet nodig is in de wijken;
- Afhandelen van vragen, meldingen en klachten die niet door de front-office kunnen worden behandeld;
- Registreren en aanleveren strooimanagementinformatie.

Verantwoordelijkheden van de gemeente op een rijtje:

- Voor zover mogelijk voorkomen van gevaarlijke situaties bij gladheid;
- Op grond van artikel 15 e.v. van de Wegenwet is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud van de weg. Als zij niet voldoet aan deze verantwoordelijkheid, met schade bij weggebruikers tot gevolg, kan zij voor die schade aansprakelijk worden gehouden;
- Jaarlijks evalueren van het afgelopen gladheidseizoen;
- Jaarlijks het uitvoeringsplan actualiseren;
- Eens in de vijf jaar opstellen en laten vaststellen van het beleid voor gladheidbestrijding;
- Periodiek afsluiten van een uitvoeringsovereenkomst na het uitschrijven van een aanbesteding;
- Consistentie realiseren in beleid en uitvoering ten aanzien van de gladheidbestrijding;
- Opname, registratie en analyse van meldingen en klachten;
- Informeren van belanghebbenden, waaronder verkeersdeelnemers, hulpdiensten, openbaar vervoermaatschappijen en aannemer(s);
- Hoofdverantwoordelijke voor communicatie is de gemeente Lelystad.

Aannemer

Verantwoordelijkheden van de aannemer:

- Uitvoeren van de werkzaamheden conform contract en draaiboeken;
- Werken conform de arbeidstijdenwetgeving, Arbowetgeving, de CROW-richtlijnen, Richtlijnen Agentschap NL en gemeentelijk beleid;
- Input leveren voor het uitvoeringsprogramma, als onderdeel van de jaarlijkse evaluatie;
- Het inzetten en beheren deugdelijk materieel, eventueel machines en dooimiddelen;
- Registreren, controleren en aanleveren van de door de gemeente gevraagde (strooi) managementinformatie;

Politie

De Politie kan autonoom veiligheidsmaatregelen nemen. De Politie kan besluiten om hellingen of wegen tijdelijk af te sluiten vanwege gladheid. De communicatie hierover naar de burger dient afgestemd te worden tussen politie en gladheidcoördinator.

Inwoners, ondernemers en instellingen

In het beleid wordt nadrukkelijk ingezet op de participatie van bewoners, instellingen en bedrijven. Hierbij gaat het zowel om eigen initiatief en zelfwerkzaamheid, meedenken, informeren en meedoen. Gelukkig zijn er al veel bewoners en ondernemers die in de winter in de weer zijn met de sneeuwschep om hun stoepje toegankelijk te maken na sneeuwval. De verwachte burgerplicht is niet in de APV geregeld. Er wordt een bepaalde maatschappelijke verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid verwacht van inwoners, ondernemers en instellingen: actief burgerschap.

Het bestrijden van gladheid op terreinen die geen openbare weg zijn, is de verantwoordelijkheid van de eigenaar of huurder van het perceel. Dit geldt voor particuliere parkeerterreinen, bedrijfsterreinen, schoolpleinen en terreinen rond zorginstellingen. Van de verkeersdeelnemers wordt een eigen verantwoordelijkheid verwacht ten aanzien van hun gedrag bij gladheid. Denk aan het matigen van snelheid, afstand houden, schoenen dragen met goede grip, afwegen om voor alternatief vervoer te kiezen, een andere (wel gestrooide) route te nemen of zelfs bij extreem weer thuis te blijven.

4 Communicatie en participatie

De gemeente Lelystad hecht zeer aan burgerparticipatie en vindt het zorgvuldig managen van de verwachtingen belangrijk.

Er dient duidelijk aangegeven te worden welke afweging van belangen is gemaakt en hoe deze is uitgevallen. Inwoners en bedrijven krijgen daarmee duidelijkheid over wat zij van de gemeente kunnen verwachten.

Om de beleidsdoelen te kunnen behalen is proactieve en regelmatige communicatie een belangrijke succesfactor. Met persberichten en informatie op de website worden de belanghebbenden geïnformeerd. De communicatiedoelstellingen voor het beleid zijn:

1. Inwoners, ondernemers en instellingen zijn geïnformeerd of kunnen eenvoudig informatie krijgen over wat ze van de gemeente kunnen verwachten en wat van henzelf wordt verwacht.
2. Inwoners, ondernemers en instellingen komen zelf in actie om gladheid op hun eigen stoep en terrein te bestrijden.
3. De teams binnen de gemeente die betrokken zijn of belang hebben bij de gladheidbestrijding en externe partijen waaronder de aannemer, hulpdiensten, openbaar vervoermaatschappijen, ondernemersverenigingen, buurgemeenten, provincie en Rijkswaterstaat zijn geïnformeerd over de gladheidbestrijding.
4. Er vindt integrale afstemming plaats tussen betrokken gemeentelijke teams onderling en tussen de gemeente, aannemer en belanghebbende externe partijen.
5. Meldingen en klachten worden geregistreerd en klantvriendelijk opgenomen en afgehandeld.

De publiekscampagne omvat een persbericht en de informatie op de website.

Hiernaast wordt optimaal gebruik maken van de nieuwe media: onder andere sms-alerts en twitter zijn elementen die een belangrijke plek krijgen in de communicatiestrategie.

Bewoners kunnen voor problemen, meldingen of vragen over de gladheidbestrijding terecht bij de front-office van de gemeente. Dit kan een belangrijk deel direct afhandelen door te verwijzen naar de informatie op internet. De gemeentelijk gladheidcoördinator handelt de overige vragen en meldingen die binnenkomen af.

5 Consequenties

5.1 Uitvoeringstraject

Met deze voortzetting van het gladheidbestrijdingsbeleid blijft de gemeente voorbereid op strenge winters en wordt voldaan aan de wettelijke zorgplicht.

Informatie over de gladheidbestrijding wordt vastgelegd in het strooimanagementsysteem van de aannemer (waar wordt gestrooid, hoeveel en hoeveel zout wordt gestrooid).

Hierdoor is de gemeente voorbereid op eventuele aansprakelijkheidstellingen die samenhangen met gladheidbestrijding.

5.2 Financiën

De kosten voor gladheidbestrijding bestaan uit een vaste vergoeding voor het ter beschikking stellen van materieel, medewerkers en planvorming door de aannemer.

Daarnaast zijn er variabele kosten welke bestaan uit de levering van strooizout en de benodigde inzet van materieel en personeel ten behoeve van de uitvoering. De begroting is gebaseerd op een gemiddelde van 19 strooiacties per jaar en is een budget beschikbaar van € 389.000. In de afgelopen 5 jaar lag het aantal uitgevoerde acties gemiddeld echter dichterbij de 30 acties per jaar en leidde daardoor tot budgetoverschrijdingen. Gemiddeld genomen over de afgelopen 6 jaar bedroegen de jaarlasten voor de gladheidbestrijding € 520.000.

Bijlage 1: Juridisch kader

Wetgeving

- De aansprakelijkheid voor de wegbeheerder voor schade als gevolg van zaken en substanties – waaronder sneeuw, rijp en ijsel - op het wegdek, wordt beoordeeld aan de hand van artikel 6:162 BW. Vereiste voor aansprakelijkheid is niet alleen dat er sprake is van een gevaarlijke situatie, maar ook dat de wegbeheerder een verwijt treft.
- Hiervan is sprake wanneer de wegbeheerder bekend is, of geacht wordt bekend te zijn met een bepaald gevaar, maar verzuimt om tijdig (preventieve) maatregelen te treffen. Het verschil met willekeurige voorwerpen die zomaar op de weg terecht komen (b.v. afgevallen lading), is dat het algemeen bekend is dat het in een zekere periode van het jaar door vorst glad kan worden en dat daar – zeker met de moderne hulpmiddelen – op geanticipeerd kan worden. Ook moet er voldoende materieel en personeel beschikbaar worden gesteld.
- Verwijtbaarheid van de wegbeheerder staat centraal. Er is dus geen resultaatsverplichting. Er hoeft niet te worden gegarandeerd de weg altijd voldoende stroef is. Het is dus een inspanningsverplichting. Er mogen prioriteiten worden gesteld op basis van het belang van bepaalde wegen, maar ook op grond van kosten- en milieuoverwegingen.
- De wegbeheerder is niet verplicht tot preventief strooien; er kan worden volstaan met curatieve actie. Bij curatieve gladheidsbestrijding moet een bijzondere alertheid in acht worden genomen. Ook geldt voor de ene locatie een hogere zorgplicht dan voor de andere. Hiermee moet in de prioritering rekening worden gehouden.
- Druk bereden doorgaande wegen, bus- en schoolroutes gaan boven meer perifere wegen. Maar ook de omgeving van een bejaardentehuis of een druk bezocht winkelcentrum, verdient vanwege de voorzienbare risico's bij gladheid extra aandacht. Klachten/ knelpunten uit voorgaande jaren kunnen worden betrokken bij het strooibeleid.
- Bij een aansprakelijkstelling zal de eisende partij te allen tijde moeten stellen en bewijzen dat de wegbeheerder in de zorgplicht tekort is geschoten. Als de wegbeheerder een dergelijk tekortschieten betwist, zal hij dat moeten onderbouwen. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van een deugdelijk opgesteld en gepubliceerd gladheidsbestrijdingsplan. Ook moet worden aangetoond dat uitvoering aan het plan is gegeven. Het is daarom raadzaam om een goede administratie van de gereden strooiroutes, tijden en de ontvangen gladheidsmeldingen bij te houden.
- Op overmacht kan slechts een beroep worden gedaan als de gladheidsbestrijding door buitengewone omstandigheden niet volgens het gladheidsbestrijdingsplan kan plaatsvinden. Voorbeelden zijn: te extreem weer om strooiwagens veilig uit te laten rijden, een tekort aan strooizout bij een uitzonderlijk lange vorstperiode waarin de zoutvoorraden in de handel opraken (er moet door de wegbeheerder voorafgaand aan het gladheidsseizoen wel voldoende zout zijn ingekocht).

- De zorgplicht van de wegbeheerder staat centraal.
- Er dient een inzichtelijke prioritering naar belang van wegen te worden gemaakt.
- Een beroep op overmacht kan slechts bij uitzonderlijke omstandigheden slagen.

Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)

Het sneeuw- en ijsvrij houden van trottoirs is de eigen verantwoordelijkheid van elke bewoner: de eigenaar of gebruiker van een perceel wordt geacht de toegang tot zijn perceel zo veilig en toegankelijk mogelijk te houden. In de APV van Lelystad en in de model-APV van de VNG zijn geen bepalingen opgenomen over het sneeuw- en ijsvrij houden van trottoirs omdat het niet handhaafbaar is.

Arbo en Veiligheid

Gladheidbestrijding vindt vrijwel altijd plaats onder moeilijke omstandigheden voor het uitvoerend personeel. De kaders voor de inzet van de arbeidsomstandigheden van het personeel zijn bepaald in de Arbeidstijdenwet en de Arbo-wet.

De regels voor arbeidstijden en consignatie zijn vastgelegd in de Arbeidstijdenwet en het Arbeidstijdenbesluit. De bepalingen hebben betrekking op de maximale (gemiddelde) arbeidsduur per etmaal, per week en per maand en op de maximale duur van de consignatie.

Ten behoeve van de veiligheid van het personeel dient het gladheidbestrijdingsmaterieel conform de Arbo-wetgeving voorzien te zijn van een CE-markering en een bijbehorende EG-verklaring.

Richtlijnen

De leidraad gladheidbestrijding van CROW helpt wegbeheerders om gladheidbestrijding adequaat aan te pakken. De leidraad beschrijft de onderdelen die en rol spelen bij het bepalen van het beleid en bij de uitvoering. Deze leidraad is een hulpmiddel, geen hard kader.